

Từ mấy năm qua, xã hoi Chăm đang lâm vào tình trạng thoái hóa trong đó sự phân chia phe nhóm, địa phương và tôn giáo, kéo theo sự chống phá lẫn nhau đã trở thành một thông lệ. Chính vì thế, Ban Biên Tập Champaka đã nhận rất nhiều thắc mắc của bà con Chăm phản nản với việc trở ng chia rẽ của dân tộc Chăm hôm nay.

Tiêu đề, đoàn kết dân tộc là một chủ đề trở ng đi gòn liên với nhiều yếu tố, cần thời gian để nghiên cứu và nhận diện đâu là nguyên gốc của nó.

Nói đến đoàn kết dân tộc Chăm thì chúng ta phải nói đến sự chia rẽ của dân tộc này, vì nó là kẻ thù hàng đầu của chủ nghĩa đoàn kết. Theo chúng tôi, muốn địa vực được chia rẽ dân tộc ra bàn bạc và phân tích, thì dân tộc Chăm hôm nay phải phân biệt rõ ràng đâu là biên giới của sự chia rẽ dân tộc và thế nào là sự xung đột giữa cá nhân hay phe nhóm trong xã hoi.

Tất cả mọi người đều công nhận rằng xã hoi Chăm hôm nay đang trải qua một chuỗi biến cố mang màu sắc đối chọi lẫn nhau rất rõ ràng. Tuy nhiên, sự đối chọi này không phải là sự chia rẽ dân tộc mang tính cách chống đối, tộc là sự xung đột có hệ thống giữa hai tập thể không bao giờ chấp nhận sống chung với nhau vì vốn dĩ tôn giáo, chính trị hay màu da chống tộc. Theo chúng tôi, đây chủ là những hiện tượng chống phá lẫn nhau mang tính cách loại nhảm bỏ vào thùng, địa vực và những hòng của từng phe nhóm và nhất là bỏ vào quan điểm riêng tư, dù là sai lầm đi nữa, để cứu vớt danh dự của họ với bất cứ giá nào, vì người Chăm có câu tục ngữ : dak lahi kabaw yuw o dak lahi mbaok (thà một đôi trâu còn hơn một mọt).

Đưa vào định nghĩa này, chúng tôi đưa ra kết luận rằng xã hoi Chăm hôm nay không lâm vào trạng thái chia rẽ trong nghĩa hiên đại của nó, mà là bị quay cuồng trong cuộc kháng cự giữa hai thế hệ người Chăm có 2 nhận thức đối chọi nhau chung quanh một số vấn đề liên quan đến ý thức hệ đoàn kết dân tộc, yếu tố văn hóa và lịch sử Champa, kéo theo những trở n bứt chọi vô bờ và sự ra đời của một thế lực văn chống trở lại là một loạt những phẫn nộ, mâu thuẫn, xuyên tạc, tẩy chay và chống phá lẫn nhau trong cuộc đối thoại giữa người Chăm những người thiêu hức tranh cãi với nhau trên vĩa hè mà nội dung không liên hệ gì với trở ng tâm của vấn đề trở ng đi đã nêu ra. Chính đó mới là chân dung thật sự của xã hoi Chăm hôm nay.

A). Ý thức hệ gia đình hủ đàn anh và đàn em

Sự hình thành của tổ chức Champaka vào năm 1999 tại huyện Ngòi, một phong trào đấu tranh nhằm bảo vệ di sản văn hóa Champa, bảo vệ danh dự và quyền lợi chung của dân tộc và nhất là bảo vệ cho chân lý, công bằng và lẽ phải, đã đưa đến sự dấn thân của Chăm vào một khúc quanh mới. Kể từ đó, xã hội Chăm hôm nay không còn giữ nguyên mô hình đời sống thời Việt Nam Cộng Hòa nữa, mà là một xã hội có sự phân kháng giữa hai thế hệ có hai luồng tư tưởng đối nghịch nhau vô cùng rõ rệt.

1). Thế hệ đàn anh trở nên thành

Thế hệ đàn anh bao gồm những người lớn tuổi có mặt trên bàn cờ chính trị đời sống Việt Nam Cộng Hòa mà chúng tôi gọi chung là “thế hệ đàn anh trở nên thành”, một tập thể trí thức rất chân chính, đáng được tôn vinh. Thời kỳ này, bên cạnh thế hệ trở nên thành chân chính này, dân tộc Chăm còn gánh chịu trên vai một vài người đàn anh Chăm thế hệ quá nhiều tàn dư của chế độ quan liêu do triều đình Huế lưu lại, để tạo cho mình một luồng tư tưởng và phong cách riêng rẽ trong môi sinh hoạt của cộng đồng mà chúng tôi gọi đó là “nhóm đàn anh phong kiến”.

Nói đến “thế hệ đàn anh trở nên thành”, thì thế hệ hôm nay bỏ quên tình thân yêu dân tộc của họ. Nhân danh người đi trước, họ rất quan tâm đến sự thăng trầm của người Chăm từ nghèo đói, thiếu hụt cho đến chính sách bất công của chính quyền Việt Nam đối với dân tộc Chăm. Họ cố gắng mình lên để đưa xã hội Chăm ra khỏi tình trạng chậm tiến, gây ra những phong trào văn nghệ và thể thao để phát triển ý thức hệ đoàn kết và nhất là nuôi dưỡng lòng căm thù thế hệ trở vào vào vãn hoa của “Đông Kinh Nghĩa Thục” để chuẩn bị xây dựng một khế ước dân số cho tương lai. Sự ra đời của trường Trung Học Po Klong dành cho con em người Chăm đời thời Việt Nam Cộng Hòa là một thí dụ điển hình.

Bên cạnh những thành công đáng chú ý này, “thế hệ đàn anh trở nên thành” lại vô tình phạm một sai lầm nghiêm trọng không giúp họ đưa xã hội Chăm đi theo chiều hướng của mong ước. Chúng tôi cho đây là chế độ người của “thời cuộc”, phát sinh từ một tập thể quá yêu dân tộc và quá thiếu tha vãn quê hương đất nết, những tập thể đó chỉ là một cộng đồng không tổ chức, không nhà lãnh đạo tinh thần, chỉ biết liên kết với nhau trong không gian của người đi đến, nhưng không biết ràng

buộc với nhau qua hệ thống tổ chức hội đoàn hay qui định chính trị như những xã hội khác trên thế giới. Kể từ đó, tất cả thành viên Chăm đều chấp nhận sống chung với nhau trong mái nhà của người đồng tộc, nhưng không bao giờ có những thức chung về vai trò, bổn phận và trách nhiệm đối với sự sống còn của họ. Tất cả người Chăm đều công nhận rằng họ xuất thân từ một nguồn gốc chung của lịch sử nhưng chia sẻ các hệ có mối quan điểm chung về lịch sử này. Chính đó là nguyên nhân dẫn đến hỗn loạn xã hội phát triển của cộng đồng mà chúng tôi muốn đưa ra phân tích ở đây.

a). Vai trò tiêu cực của thế hệ đàn anh

Đến thời Việt Nam Cộng Hòa, “thế hệ đàn anh trẻ trung thành” có đầy quyền lực, chức năng và đưa vào phát động những phong trào đấu tranh mà luật pháp Việt Nam cho phép, nhưng đưa dân tộc Chăm vào không gian tiến bộ qua những đề án thiết thực để phát triển môi trường kinh tế, truy cập thông tin; biến không gian liên đới của dân tộc Chăm thành một xã hội có tổ chức, có nhà lãnh đạo tinh thần thực sự; đấu tranh nhằm nâng cao năng lực dân trí để xây dựng một đội ngũ dân sự; chuyển đổi nền nông nghiệp Chăm những kho tàng văn hóa và lịch sử Champa nhằm giúp họ có một nền văn minh cao và ý thức hệ dân tộc và đem báo sự sống còn của họ trong những thế kỷ sắp tới v.v. Tất cả rằng, đa số bậc đàn anh thuộc thế hệ trẻ trung thành này chỉ biết lợi dụng những thói an bình để sống an phận với gia đình, chờ đợi những ưu ái mà chỉ đến Sài Gòn số ban cho dân tộc Chăm họ là đưa ra những đề án thiết thực yêu cầu chính quyền Việt Nam phải quan tâm đến dân tộc của họ. Một số nhỏ nhồi còn lại là thành phần “đàn anh phong kiến” lợi dụng tình hình và cơ hội để gây chia rẽ trẻ trung chống phá lẫn nhau, tranh giành địa vị và quyền lực.

Một xã hội chỉ tập trung hai nhóm người: an phận với gia đình và tranh giành quyền lực, đã trở thành một xã hội bất ổn, vì không có động cơ để đưa đến sự dân tộc Chăm thoát ra khỏi trạng thái chậm tiến và tiếp thu tiếp nhận những tiến bộ của những dân tộc khác.

b). Xã hội đàn anh không đề án tiếp nhận lại

Written by BBT Harak Champaka
Tuesday, 20 March 2012 10:35

Ai cũng biết, xã hội Chăm đời tôi Việt Nam Cộng Hòa tập trung gần 100.000 người, nhưng xã hội này vốn là một tập thể không tập trung, không có định hướng, không hội nhập, hội nhập hay hội nhập đàm phán và vốn dĩ dân tộc một cách nghiêm túc, mặc dù cộng đồng Chăm thời đó hoàn toàn đặt dưới quy định quản trị của các nhà lãnh đạo người Chăm, từ ông quản trị, ty trưởng, xã trưởng và thôn trưởng, có định hướng và pháp lý trong tay. Họ hội nhập nhưng đi kèm đàn áp tranh chấp xã hội trong thời buổi đó chỉ xảy ra trong các ngày lễ tết và đình đám. Lợi dụng cơ hội buổi cơm của họ, họ vừa ăn uống vừa bàn tán, tranh cãi và nêu ra câu hỏi, đưa ra giải pháp cho vốn dĩ đã đặt ra. Một khi cơm nước xong, phần ai nấy về, nhưng giải pháp tranh chấp xã hội sẽ đi về đâu, thì không còn là vốn dĩ thời xưa nữa. Chính đó là nguyên nhân giải thích tại sao “thế hệ đàn anh trưởng thành” không định hướng cho xã hội ngày nay một định hướng gì là “nội bộ” mang mô hình đấu tranh cho một tiêu chung của dân tộc Chăm, ngược lại trở nên cuộc vốn dĩ đang mang tính cách quản chúng (văn nghệ và thể thao nhân dân Kate, Ramawan) để xây dựng ý thức hệ đoàn kết và một trạng thái đau buồn trong đó vốn dĩ tranh chấp đưa ra, danh vọng và quyền lợi do “nhóm đàn anh phong kiến” gây ra, cấu thành một hệ thống nội bộ.

Nhưng nhân vật nổi bật trong thế hệ đàn anh thời đó là những người xuất thân từ giải công chức, từ chức và sĩ quan của chế độ Sài Gòn, tiêu biểu nhất là những nhân vật còn hiện hữu hôm nay, như Lưu Quang Sang, Nguyễn Văn Tấn, Đặng Văn Tấn Thi, Nguyễn Văn Nhu, Tấn Công Thu, Thành Phú Bá, Đặng Chánh Anh, Đặng Văn Kiệt, v.v.

Trong sơ trí thế này, Lưu Quang Sang và Nguyễn Văn Tấn tách rời ra khỏi nhóm của “thế hệ đàn anh trưởng thành” để hình thành một nhóm riêng rẽ mà chúng tôi gọi là nhóm “đàn anh phong kiến” có chế độ và phong cách hoàn toàn khác biệt. Chính vì thế, sự tranh chấp giữa dân biểu vào năm 1972 giữa ông Lưu Quang Sang và Đặng Văn Tấn Thi không còn là cuộc vốn dĩ đang dân chủ nữa mà là sự kháng cự của “thế hệ đàn anh trưởng thành” thông qua tiếng nói của Đặng Văn Tấn Thi chống lại nhóm “đàn anh phong kiến” của Lưu Quang Sang, đã gây ra bao sóng gió trong cộng đồng Chăm thời đó, kéo theo sự rạn nứt trong xã hội cộng sự và khu vực để thêm không khí hiểm thù tôn giáo giữa Chăm Ahier, Chăm Bani và Chăm Islam. Và cuộc chiến này vốn dĩ còn tiếp diễn tại hội người hôm nay.

Nhưng gì mà chúng tôi vừa nêu ra là một định hướng rõ ràng mà thế hệ trẻ hôm nay cần biết đến họ ngăn chặn những bất cập này không còn tái diễn trong tương lai nữa. Lập luận trạng thái đã qua, dù là trạng thái vinh quang hay thối nát, không phải là hành động nhằm nhún nhường chuyên cũ rích như một sự ngạo mạn thế hệ nêu ra, mà là nghĩa vụ đưa ra các biện pháp đã xảy ra họ giúp bà con Chăm có cơ hội để phân xét đâu là ung nhọt nổi bật trong xã hội này.

Sơ thế thì một lòng nhau. Nhưng theo chế độ Champaka, sơ thế không làm một lòng ai cả, ngược lại trở nên phiến diện dựa trên những người Chăm không định hướng thiển cận quan ngôn luận

Champaka đưa ra ánh sáng để phân tích và phê bình.

c). Đoàn anh hùng của ngành hành trang chiến đấu phá nhau sang hội ngộ

Sau ngày sụp đổ chế độ Việt Nam Cộng Hòa vào năm 1975, hầu hết các đoàn anh của thời phong kiến đều được phép sang Hoa Kỳ để định cư. Lợi dụng sự ra đi này, một số đoàn anh không quên mang theo các hành trang và vũ khí chia rẽ, chiến đấu lẫn nhau sang hội ngộ để tạo ra bè phái và phe nhóm riêng cho mình. Đây chính là qui luật “tính nào tính nấy” trong một xã hội. Kể từ đó, vốn dĩ tranh chấp giữa người Chăm tại hội ngộ không còn nhằm vào mục tiêu danh vọng và quyền lợi cá nhân nữa (vì chính phủ Mỹ không có phần danh vọng và đưa về dành cho người Chăm), mà là đi tìm một tổ chức trong xã hội để duy trì ảnh hưởng của họ trong một tập thể, dù tập thể này chỉ có vài gia đình đi nữa. Bên cạnh sự tranh giành ảnh hưởng, những các đoàn anh phong kiến này tiếp tục liên kết sinh hoạt với bất cứ ai không tôn vinh họ là thành phần lãnh đạo; không bao giờ chấp nhận người chung với bất cứ ai hay tổ chức nào không phải là phe nhóm của họ để bàn chuyện cuộc đời của dân tộc Chăm, những họ luôn luôn kêu gọi người Chăm phải đoàn kết với nhau, trong khi đó chính bản thân họ không muốn đoàn kết với ai cả. Đó cũng là một trường hợp bất qui tắc trong “qui luật đoàn kết” mà cho xã hội Chăm hôm nay mới có những hiện tượng như này. Kể từ đó, dân tộc Chăm rất ngao ngán khi nghe trí thức Chăm nói đến đoàn kết dân tộc, vì đây chính là một thói quen văn chương nói cho vui, không mang một ý nghĩa gì cả.

d). Đoàn anh nuôi dưỡng lại đàn em tiêu cực

Bên cạnh gọi là đoàn anh mang tàn dư phong kiến, dân tộc Chăm còn có những kẻ ra đời của các một nhóm đàn em trí thức tiêu cực, từ những người lên đường tìm chân đường trong xã hội và đã gây phiến hòa không ít trong cộng đồng Chăm.

Tiêu cực ở đây không ám chỉ cho tất cả những xã hội trong nghĩa rộng của nó, như ăn cắp, tham ô,

lãng phí, v.v. mà là “tư nhân trí tuệ” thông qua thái độ kiêu, tự ái và nhút nhát là tư tôn, xem công nghệ trí tuệ và công nghệ khoa học Chăm trong và ngoài nước chỉ là những ngành khoa học thiêu thiếu, để rồi tự đó họ mùn xuyên tạc, phỉ báng, chê bai bất cứ ai và lúc nào cũng đổ lỗi; tư tưởng coi bĩu, chèn ép lý, chèn ép dân số văn hóa, tín ngưỡng, ngôn ngữ chính vì thế Chăm theo quan điểm riêng tư của họ; hiện ngang thành lập cơ Chính Phủ Chăm Lưu Vong, những công có mặt công và công nghệ trong nước các.

Nhóm trí tuệ tiêu cực này chỉ tập trung vài người, có thể duy không bình thường với ý nghĩa của chân lý, giá trị của đạo đức, lòng tin vào bản sắc dân tộc và vai trò đối với di sản văn hóa Champa. Họ thông qua phát ngôn quanh co và lý luận không nghiêm túc, để bôi nhọ cho quan điểm riêng tư của họ với bất cứ giá nào, dù quan điểm này là phi lý đến đâu.

Biểu tượng cho giới tiêu cực này là 4 nhà trí tuệ Chăm rất quen thuộc trong xã hội, đó là Phú Trâm, Thành Đài, Chế Mân Lan và Quàng Đợi Cơn.

Tóm lại, bản trí tuệ tiêu cực này không tạo thành một thế lực có hệ thống. Mỗi người hoạt động trên một địa bàn riêng rẽ, những thông tin liên hệ trực tiếp hay gián tiếp với các đàn anh thuộc thành phần của tàn dư phong kiến. Nếu Quàng Đợi Cơn rất gần gũi với chế độ công của Lưu Quang Sang và Nguyễn Văn Tội; Chế Mân Lan rất gần gũi với Thiệu Tá Đệng Chánh Anh và Trung Úy Đệng Văn Kiệt, thì Thành Đài cũng gần Nguyễn Văn Tội để làm hậu thuẫn. Chính vì thế, chúng tôi không xếp 4 nhân vật trí tuệ tiêu cực này vào một trường phái đấu tranh riêng để phân tích hiện tượng của xã hội Chăm.

e). Đàn anh tiêu nhân cho bĩu nước

Sự phân chia phe nhóm do một số bậc đàn anh gây ra đã đưa đến tập thể những Chăm tiêu cực ngoại trừ thành nhân của bĩu nước. Kể từ đó, ý thức hệ đoàn kết dân tộc Chăm hoàn toàn biến tan rã, kéo theo sự sụp đổ của hệ thống thế lực xã hội của triều đình của họ.

Cũng vì có sự nhúng tay trực tiếp của một số đàn anh phong kiến, công nghệ Chăm Ahier chỉ

đây 100 gia đình tại Hoa Kỳ phải chia cắt thành hai hội đoàn khác nhau: Hội Truyền Thống Văn Hóa Champa (gọi tắt là Hội Truyền Thống) tập trung những bà con Chăm Phan Rang, đất đai quyên của vùng của cư dân biên giới Lào Quang Sang và Hội Bảo Toàn Văn Hóa Champa (gọi tắt là Hội Bảo Toàn) tập trung Chăm Ahier Phan Rí, đất đai quyên của vùng của Trung Úy Đức Văn Kiệt, có sự hiện diện của Thiệu Tá Đệng Chánh Anh, những ông ta chỉ đóng vai trò phụ thuộc mà thôi.

Hai hội đoàn này có hai trục không cách xa cho lắm. Vì không chấp nhận sự chung sống với nhau, họ phải tổ chức hai lễ Kate khác nhau, tại hai địa điểm khác nhau và mang hai nghĩa khác nhau. Hội Truyền Thống cho rằng Kate là lễ của Chăm Ahier. Hội Bảo Toàn thì nói ngược lại: Kate là cuộc lễ nhằm kỷ niệm anh hùng liệt sĩ Champa.

Theo chúng tôi, sự phân chia những Chăm Ahier tại Hoa Kỳ thành 2 phe nhóm không phát xuất từ bản chất chia rẽ của bà con Chăm, vì họ là những người rất tốt bụng và chất phác, mà do chủ trương của những bậc đàn anh phong kiến mà thôi. Nếu cư dân biên giới Lào Quang Sang và Trung Úy Đức Văn Kiệt chấp nhận hợp tác và liên kết với nhau để tuyên dương ý thức hội đoàn kết dân tộc, thì hôm nay không bao giờ có hai hội đoàn những Chăm Ahier tại Hoa Kỳ và cũng không bao giờ có 2 ngày lễ hội Kate mang ý nghĩa khác nhau tại hai nơi ngoi hôm nay. Điều này chứng tỏ rằng những bậc đàn anh phong kiến như Lào Quang Sang và Đức Văn Kiệt, v.v., vốn còn nắm vai trò chủ đạo trong môi trường xã hội Chăm Ahier tại hai nơi ngoi hôm nay và họ vẫn còn để quyền lực trong tay để biến cuộc đời này thành một tập thể bất đồng nhất, phải tuân hành chế độ của họ.

So với cuộc đời Chăm Ahier, xã hội Chăm Awal tại Hoa Kỳ có một tổ chức nên nếp hèn. Cách cư trú gần bó chặt chẽ này phát sinh từ giới lãnh đạo của tập thể hoàn toàn nằm trong tay của nhóm thanh niên tiền bối, có lập trường vững chắc và tổ chức được lập để với gia đình và bậc đàn anh, so với giới thanh niên Chăm Ahier.

Đưa ra sự so sánh giữa hai cuộc đời tôn giáo Chăm chỉ là thí dụ để giới thích cho thể chế truyền phân chia xã hội những Chăm Ahier tại hai nơi ngoi hôm nay mà thôi. Cư dân biên giới Lào Quang Sang và Trung Úy Đức Văn Kiệt không thể chỉ cải tổ chế độ là họ không liên hệ gì đến sự chia cách bà con Chăm Ahier tại Hoa Kỳ. Những theo chúng tôi, việc để chia rẽ bà con Chăm Ahier chỉ là sự sai lầm mang tính chất thời sự. Đu tranh cho xã hội thì phải vượt phải những sai lầm. Một khi gặp phải sai lầm, thì những nhà đấu tranh thông minh lý lẽ sai lầm đó. Chính vì thế, chế độ nằm tại tay nói “đoàn kết” không tồn tại của Lào Quang Sang và Đức Văn Kiệt, bà con Chăm Ahier Phan Rang và Phan Rí không còn gánh chịu nên chia cách giữa những đời của và Kate tại hai nơi ngoi không còn mang 2 ý nghĩa khác nhau nữa. Thêm vào đó, sự đoàn kết giữa bà con Chăm Ahier và thế hệ như lễ hội Kate sẽ tạo ra một làn sóng đưa

Cộng đồng Chăm Awal từ lâu chung sống với bà con Chăm Ahier trong một mái nhà Champa để cùng nhau phát triển xã hội cộng đồng.

Một cộng đồng người Chăm Việt Nam chưa đầy vài trăm gia đình sinh sống tại hai ngôi làng không đi đâu kiếm đồ gởi quyên tặng như các biệt mang tính cách cá nhân gia đình đàn anh phong kiến, thì thì làm sao họ có được lòng người và sự cảm nhận để phát triển xã hội cộng đồng theo đà tiến trong môi trường toàn cầu hóa hôm nay.

Trước thực trạng xã hội này, có rất nhiều bà con Chăm thường than phiền rằng, các bậc đàn anh phong kiến không nên lập đi lập lại chủ thuyết “đoàn kết là sống, chia rẽ là chết” mà là áp dụng chủ thuyết này cho bản thân mình trước tiên. Cũng vì kêu gọi bà con Chăm đoàn kết trong khi đó bản thân ông ta không muốn đoàn kết với ai cả, Nguyễn Văn Tấn đã góp phần mở đầu làn sóng phản kháng mãnh liệt trên diễn đàn Champaka 40 (11-3-2010).

Trong bối cảnh này, nếu chúng tôi không đưa IOC-Champa ra bàn luận, là vì thực chất này hoàn toàn nằm trong tay của thực thể tiền bối, sự sàng lọc tác động bất cứ hai đoàn nào và bất cứ lúc nào nhằm bảo vệ cho mục tiêu chung của dân tộc, không đưa ra đi đâu kiếm tiền quyên và cũng không tranh giành quyền hay chủ quyền. Sự có mặt của IOC-Champa trong ngày Đệ nhất Champa 2007 là một thí dụ điển hình.

Nhưng gì mà chúng tôi vừa phân tích là một hiện tượng xã hội đáng đau buồn mà dân tộc Chăm đang gánh chịu. Nhưng dân tộc Chăm Ahier tại hai ngôi làng phía bắc trong bao lâu nay đã Lưu Quang Sang và Đức Văn Kiệt tuyên bố chủ trương đấu tranh chấp để xây dựng lại công thức “đoàn kết” thật sự cho người Chăm. Chắc có gì trí thức và thanh niên Chăm mới có thể trả lời cho câu hỏi này, vì Champaka là cơ quan ngôn luận chỉ có vài trò phân tích tình hình cộng đồng xã hội chứ không có vai trò đi gởi quyên tặng như xã hội.

f). Đàn anh tìm cách thống trị thôn làng Champa

Hết làm phiên bản xã hội, các bậc đàn anh phong kiến không ngừng ngấm ngấm lôi kéo cả về thôn làng và

Trong một xã hội cộng đồng dân tộc có chủ quyền, không ai có quyền đá đổ ng đổ nên bức thên linh và anh hùng liệt sĩ cộng đồng quốc gia, vì luật pháp không cho phép. Xã hội Chăm là tập thể cộng đồng nên đứa con Champa không quốc gia, không có chủ quyền và không có luật pháp, thành ra ai muốn thì ng tr và lèo lái các v thên linh và bức tiên nhân Champa như thế nào cũng không thành vấn đề. Po Klong Garai là v thên Champa đã từng làm thuê không lương cho nhà nước Việt Nam để phát triển ngành du lịch. Và hôm nay, Po Klong Garai phải chịu làm “tôi” cho người tr nên tộc, chấp nhận bức hai ngày công để xuống tr nên gian tham gia 2 h h Kate khác nhau do bà con Chăm tộc chủ. Đây cũng là một bị kịch xã hội cộng đồng các v thên linh và bức tiên nhân Champa mà dân tộc Chăm hôm nay đang chịu gánh chịu.

Champa là danh xưng thân thiện mà dân tộc Chăm không bao giờ bỏ quên trong các cuộc đàm thoại và trao đổi.

Nói đến lịch sử Champa, thì một sự thật đáng buồn không thể không nhắc đến là cuộc chiến tranh giữa Chăm và Việt, vì thế bù nhìn cho thân phận một nước. Nhưng nói đến cuộc đấu tranh để bảo vệ cho danh xưng Champa, dù cuộc đấu tranh này không đòi hỏi một đòi hỏi về mặt hay xung quanh máu đi nữa, thì những vị trí thật sự này lại tìm cách thổi lụi và chôn vùi. Đây cũng là một nhân thức của một sự thật rằng Chăm đi về phía danh xưng Champa: họ sẵn sàng than khóc cho Champa đã nát nhưng họ không bao giờ hành động để cứu vớt Champa thoát ra khỏi sự tàn lụi này. Kể từ đó, dân tộc Chăm bắt đầu nghi ngờ một sự thật rằng Chăm đang làm mất danh xưng Champa để làm biến chất những quẻ cáo thì đúng hơn.

Bên cạnh sự nhàn nhã của cuộc sống này, Champa còn là chỗ để tranh cãi để mua vui trong các cuộc đời thường hàng ngày hơn là một danh xưng thiêng liêng và thân thiện trong nghĩa rộng của nó. Chỉ nhìn sơ qua sơ sinh hoạt của người Chăm, người ta đã thấy thế nào là danh xưng

Champa đã trở thành nạn nhân của biến cố.

Tối hôm nay, có hai hội đoàn người Chăm do các bậc đàn anh phong kiển sáng lập đưa mang danh xưng “Champa”, đó là Hội Truy cập Thông Văn Hóa “Champa” và Hội Bảo tồn Văn Hóa “Champa”. Hai hội này có chung mục tiêu nhằm bảo vệ giá trị di sản văn hóa “Champa”, không ngừng nỗ lực làm mất phút giây niềm cho anh hùng liệt sĩ “Champa” và dâng vòng hoa cho đài chiến sĩ “Champa”, không quên tôn vinh vua chúa “Champa” trong những bài di sản văn hóa, v.v. Tuy nhiên, chính hai hội văn hóa “Champa” này lại tích cực tham gia Địch Hội Văn Hóa và Xã Hội “Champa” để kỷ niệm 175 năm “Champa” bị xóa bỏ trên bản đồ do cộng đồng Champa thất bại tích cực tại Hoa Kỳ vào năm 2007.

Số tích cực tham gia Địch Hội Champaka 2007 đã nói lên những mâu thuẫn trong mục tiêu văn hóa và những nghịch lý trong ý thức hội đoàn kết dân tộc của Hội Truy cập Thông và Hội Bảo tồn về di sản lịch sử Champa. Số tích cực này cũng để lại một dấu ấn rõ rệt trong ký ức của dân tộc Chăm hôm nay, đó là Hội Truy cập Thông và Hội Bảo tồn vẫn còn chấp nhận ganh tị và hiềm thù những ai không đồng quan điểm với mình và không bao giờ chấp nhận hợp tác hay đoàn kết với ai không cùng phe nhóm của mình. Kể từ đó, dân tộc Chăm có cảm giác rằng sự ra đời của hai hội này chỉ có mục tiêu làm văn nghệ nhân danh Kate mà thôi. Nếu là một tích cực để tranh văn hóa Champa thật sự trong nghĩa hiên đại của nó, Hội Truy cập Thông và Hội Bảo tồn không có quy định bởi Địch Hội Champaka 2007 mà dù họ không thích cho lắm những người Chăm nằm trong ban tích cực, như Tộc Công Thu, Po Dharma, Tài Địch An, Thành Phú Bá, Châu Thụ, Bá Trung Xin, Thành Công Thụ, Tộc Công Nhàn, v.v. Đây cũng là một hiện tượng đau buồn về ý thức hội đoàn kết dân tộc đã xảy ra trong xã hội người Chăm tối hôm nay mà dân tộc Chăm hôm nay cần biết đến.

2). Thành phần đàn em tiên bố

Thành phần đàn em tiên bố tập trung hầu hết những trí thức Chăm xuất thân từ các trường lớp trong và ngoài nước sau ngày sụp đổ của chế độ Sài Gòn vào năm 1975. Tiên bố ở đây chỉ ám chỉ cho khuynh hướng và duy đức lập, không lập tức vào gia đình, phe nhóm và hội đoàn. Tiêu biểu cho thành phần tiên bố này là Ts. Po Dharma, Ts. Thành Phấn, Ts. Phú Văn Hân, Ts. Bá Trung Phấn, Pts. Trường Văn Món và các trí thức Chăm như Musa Porome (Thành Công Thụ), Abdul. Karim (Lê Trung Căn), Dominique Nguyễn, Tộc Công Nhàn, A. Rohim (Thành Ngọc Ách), Vĩnh Thành, Andy Kieu, Qasim T, v.v., cùng thành một tập thể ly khai hoàn toàn với tàn dư của

thờ hờ đàn anh phong kiến để xây dựng cho mình một tập thể dân chủ và độc lập.

a). Tình thế độc lập của thờ hờ đàn em

Giới trí thức Chăm tiến bộ lúc nào cũng tôn trọng bậc đàn anh trong tình nghĩa của người đi đường, nhưng thờ hờ cũng không bao giờ chịu theo bậc đàn anh phong kiến một cách mù quáng, sẵn sàng kháng cự lại với quan điểm tiêu cực của họ như của, để tôn vinh chủ thuyết “danh dõ và quyên lã dân tộc là trên hết”. Họ không chịu trỗi ngạo lo ngại bậc đàn anh ra khỏi sự sinh hoạt của cộng đồng, nhưng chỉ mong bậc đàn anh nên xa lánh với những bộ phận thù hận, chia rẽ, chống phá lẫn nhau để đảm trách vai trò tốt đẹp của tập thể thờ hờ trỗi ngạo thành trong không gian của xã hội, tức là đóng vai trò chủ đạo trong cuộc vận động xây dựng ý thức hệ đoàn kết, đưa vào tình thế hòa giải và hòa đồng dân tộc. Đối với thờ hờ đàn em, họ chỉ mong bậc đàn anh nên tạo dựng cho mình một nhân vật trung thực, một nhà trí thức chân chính, dám nói dám làm không sợ sự bất công, và cộng đồng thờ hờ gọi “ba phở” vì sợ làm mất lòng nhau để không bị rơi vào thế giới “a dua và nịnh bợ” không mang lại ích gì cho dân tộc này.

Ai cũng biết, Ts. Po Dharma là người tiên phong trong phong trào xây dựng thờ hờ trí thức tiến bộ này. Nhưng ông ta không phải là nhân vật nắm giữ toàn quyền chủ động hay bày mưu cho mọi di sản cộng đồng. Mọi thành viên trong giới trí thức tiến bộ này có đủ lý trí để phán đoán và có đủ lập trường để đưa ra quyết định. Chính vì thế, chỉ cần có của thờ hờ đàn anh không thôi thì tiến bộ Po Dharma thành nhân vật “đầu đàn” hay ghép giới trí thức Chăm tiến bộ chỉ biết làm “nghệ đánh giặc mồi” cho Po Dharma chứ là một sự tính toán sai lầm. Một thí dụ điển hình sau đây đã nói lên thế nào là lập trường của giới trí thức tiến bộ đối với thờ hờ đàn anh phong kiến.

Trong ngày hội thảo quốc tế về ngôn ngữ chữ viết Chăm tại Kuala Lumpur 2007, có sự hiện diện của ông Nguyễn Văn T, Lưu Quang Sang và Thành Phú Bá, biểu tượng cho thờ hờ đàn anh. Nhân dịp này, Ts. Thành Ph, Ts. Phú Văn H, Pts. Trỗi ng Văn Món, Dominique Nguyễn, Abd. Karim, v.v. là thành phần trí thức tiến bộ không ngần ngại phê bình ông Nguyễn Văn T trong hội thảo, phớt lờ ông ta là nhân vật không tôn trọng di sản Akhar Thrah Chăm truyền thống, chỉ ngụy tạo ông ta và hành động tiêu cực của tiến bộ Chăm theo quan điểm riêng tư của ông ta.

Trong số các trích này, Nguyễn Văn T. tỏ vẻ thái độ không hài lòng đối với các đàn em. Ts. Thành Phần đứng lên điếu thuốc như thái độ của Nguyễn Văn T. bằng cách tuyên bố rằng mọi người điếu thuốc có quyền phát biểu quan điểm của mình. Nguyễn Văn T. không có quyền đưa vào danh nghĩa đàn anh để điếu thuốc với điếu thuốc của ngày hôm nay o nh như ng k đàn em hay h c trò c a ông ta.

Nhưng phần này của giai trí thức Chăm tiến bộ chúng tôi quan điểm của ông Nguyễn Văn T. của thành tựu ưu tú của chúng tôi giúp chúng tôi đi đến kết luận rằng thế hệ đàn anh phong kiến hôm nay không còn nắm mọi quyền hành trong tay để điếu thuốc với thế hệ đàn em như điếu thuốc Việt Nam Cộng Hòa nữa.

b). Đàn em có chủ thuyết đoàn kết riêng biệt

Đối với thế hệ đàn em, đoàn kết không phải là bí quyết quí quí báu mà các bậc đàn anh thường hát lên để cho mọi người cùng nghe, mà là thái độ chấp nhận mọi sự khác biệt tư tưởng, quan niệm, chủ trương của người khác để cùng nhau xây dựng một cuộc liên kết hữu báo và một tiêu chung của dân tộc. Cũng vì trung thành với định nghĩa này, thế hệ đàn em không bao giờ chấp nhận bất cứ ai trong xã hội chủ trương kêu gọi nhau đoàn kết, nhưng chính bản thân họ không muốn đoàn kết với bất cứ ai không cùng phe phái của họ. Đây là thái độ lòng ghét dân tộc Chăm.

Là một tập thể không nắm trong không gian của xã hội phong kiến, thế hệ đàn em hôm nay đã tạo đường cho mình một cách đứng để cùng mang chung một hoài bão đó là góp phần vào cuộc đấu tranh nhằm đưa xã hội Chăm trở về đúng với vị trí của nó trong thế kỷ 21, đưa vào ý thức của dân tộc vô cùng rõ rệt:

1). Chấp nhận xã hội Chăm như một không gian liên đới giữa những thành viên trong nhóm mình là người Chăm xuất thân cùng chung một nguồn gốc lịch sử Champa, tức là công nhận lịch sử của vùng quê này như là một yếu tố thiêng liêng của họ.

2). Nhóm nhân xã hội người Chăm là một xã hội đa tín ngưỡng, đa hie đoàn, đa tch c và đa quan điim. Mọi thành viên trong xã hội phải công nhn s khác biệt này nh mt yu t c n thit trong mt công trình xây dng xã hội của dân tộc Chăm.

3). Nhóm nhân xã hội Chăm ch là mt thành phn n m trong đia gia đình của xã hội Champa đa tín ngưỡng, đa văn hóa và đa ngôn ngữ. Dân tộc Chăm có quy n b o v và phát tri n xã hội của h nhng lúc nào cũng tng thân tng tr v i nhng dân tộc anh em nh Raglai, Churu, Kaho, Jarai, Radhe, v.v. cu thành th n dân của vng quc Champa xa kia.

4). Nhóm nhân yu t lch s, tín ngưỡng, văn hóa, ngôn ngữ và ch vi t của dân tộc Chăm nh là di sn tinh th n thiêng liêng của dân tộc này, không ai có quy n s a đ i, méo mó, thêm bớt hay chnh lý theo quan điim riêng t c a h mà không đ a ra nhng d ki n thuy t phc.

5). Nhóm nhân dân tộc Chăm là mt t p th vong quc. Chính vì th, mọi thành viên n m trong công đng này phải có nghĩa v đ u tranh v i b t c giá nào, trong khuôn kh của luật pháp cho phép, đ b o t n cho s sng còn của h.

6). Nhóm nhân danh d và quy n l i chung của dân tộc là trên h t, t c là nhóm n k t ch t ý th c h đoàn k t đ kháng c l i v i b t c ai hay t ch c nào ch trng chà đ p lên danh d và quy n l i chung của dân tộc này.

7). Nhóm nhân trao đ i và đ i tho i trong tinh th n xây dng và nghiêm túc, nh là yu t c n thit đ gi i quy t mt s khác biệt trong xã hội đa tín ngưỡng, đa tch c và đa hie đoàn này.

B). Sự khong đồng nhất gi a hai th h đàn anh v đàn em

Mt s người Chăm cho rằng xã hội Chăm hôm nay đang lâm vào con đng tranh ch p tr m trng. Nhng theo chúng tôi, xã hội Chăm không n m trong th i điim chia r trong nghĩa hi n

Đến với nó, mà là đang chứng kiến một hiện tượng mới lạ phát sinh từ sự xung đột quan điểm và ý thức của dân tộc giữa nhóm đàn anh phong kiến (chứ không phải là thế hệ đàn anh trẻ trung thành) và giới trí thức dân tộc trong bối cảnh chung quanh một sự chuyển biến rõ rệt. Và sự xung đột này chủ yếu bắt nguồn sau ngày ra đời của Champaka vào năm 1999, một tổ chức nghiên cứu chuyên về văn hóa và lịch sử Champa và cũng là trung tâm chuyển đổi từ một nơi ngai ngai nhếch nhác của biên giới đã xảy ra trong không gian của xã hội. Kể từ đó, Champaka, bên cạnh ý nghĩa của một cơ quan nghiên cứu và ngôn luận, đã trở thành một phong trào đấu tranh văn hóa biểu tượng cho giới trí thức dân tộc hôm nay.

Điểm cần nhận thấy ở đây, Champaka không phải là trung tâm hòa giải và hòa đồng dân tộc hay kêu gọi bà con Chăm đoàn kết, mà là một cơ quan đấu tranh văn hóa, tập trung những thành phần trí thức dân tộc trong và ngoài nước có lập trường vững chắc và tinh thần đấu tranh với gia đình, bè phái, hội đoàn, để cùng nhau phát triển những ý thức mới và dân tộc Chăm hiểu đúng bản chất cho sự sống còn của dân tộc này trong thế kỷ 21.

1). Thế hệ đàn em kháng cự với nhóm đàn anh phong kiến

Điểm nổi bật tiếp với giới trí thức Chăm dân tộc là nhóm đàn anh phong kiến và còn đeo đuổi cách xưng hô bậc thầy và duy trì phong cách của nhà lãnh đạo xé lý trong mọi sinh hoạt của cộng đồng. Tiếng nói, những quan điểm và phong cách của một vài vị đàn anh phong kiến này đã góp phần một sự kháng cự mãnh liệt của giới trí thức Chăm dân tộc thông qua cơ quan ngôn luận Champaka, một diễn đàn để họ có thể nói với Chăm liên quan đến một chủ đề, tập lịch sử quá khứ cho đến lịch sử hiện tại của dân tộc này.

Một khi góp phần sự kháng cự từ giới trí thức dân tộc này, những vị đàn anh phong kiến phải tìm mọi cách để xây dựng phe nhóm của mình, lôi kéo 4 trí thức Chăm tiêu cực vào chiến cuộc, dùng mọi thủ đoạn, ngay cả vũ khí email nước danh, để bôi nhọ, phỉ báng, tẩy chay và chứng phá để phỉ nhổ, tức là chứng phá cơ quan ngôn luận Champaka và tẩy chay Po Dharma là người đứng đầu, nhằm bào chữa cho quan điểm của họ với bất cứ giá nào, dù là quan điểm sai lầm đi nữa.

2). Thế hệ đàn anh còn lại sai lầm đến thế nào

Trong cuộc xung đột này, Ts. Po Dharma, nhân vật đã hiến thân hơn 40 năm đấu tranh cho mục tiêu chung của dân tộc và chưa lần nào viết một bài phê bình trí thức Chăm, đã trở thành đối tượng thù địch hàng đầu với tư tưởng lập trường của Champaka và tiên phong trong phong trào đấu tranh văn hóa Champa tại hội người mà một số đàn anh phong kiến tìm cách lôi kéo và tẩy chay với bất cứ giá nào, bằng cách thu hút một số những cộng đồng thiểu số nhất trong tộc người Việt để mô tả chân dung của ông Tiễn Sĩ này. Đây là thói quen văn chương dốt nát đang lan tràn trong kho tàng văn học Chăm hiện đại hôm nay.

Đối với chúng tôi, đây chỉ là một qui luật chính trị trong cuộc đấu tranh: “muốn đi tới đâu phải phá bỏ thì phải tiêu diệt trước tiên nhân vật đứng đầu đàn của nó”. Tư tưởng phong cách sống đang văn chương dốt nát của Ts. Po Dharma là một chiến lược sai lầm, vì cuộc vận động đấu tranh văn hóa Champa không phải là vận động riêng tư của Po Dharma hay của tư tưởng Champaka mà là nghĩa vụ chung của một thế hệ trí thức Chăm tiến bộ.

3). Những chủ đề đấu tranh của thế hệ đàn em

Thời gian qua, dân tộc Chăm đang chứng kiến một loạt phong trào của giới trí thức Chăm tiến bộ qua di sản của Champaka nhằm phản đối hành động của một số đàn anh phong kiến và vài trí thức trẻ ngạo mạn Chăm thiêu nghiêm túc không tôn trọng ý thức của dân tộc, giá trị di sản văn hóa Champa và nhất là làm tổn thương đến danh dự và quyền lợi chung của dân tộc này. Đây là 6 vận động nổi bật nhất mà nhóm trí thức Chăm tiến bộ đưa ra phân tích và phê bình:

a). Vận động danh dự dân tộc và thanh danh vua chúa

Nhóm báo tởn danh dõ dân tộc và thanh danh của vua chúa Champa, nhóm trí thức Chăm tiên báo không ngừng ngừng để ng ra phõn để hành để ng của Nguyễn Văn Tõ và Phú Trõ m đã kõ t tởi dân tộc Chăm có nhõng khuyõ t tở t vô cùng thô thiõn. Để i vớ i giõ i trí thức Chăm tiên báo hôm nay, lõ i tuyên báo của Nguyễn Văn Tõ và Phú Trõ m không biõ u lõ cho mõ t thõ loõ i văn chõõ ng trung thõ c và nghiêm túc nhõ m phân tích hiõn tõõ ng của xã hõ i Chăm, mà là mõ t thái độ chà để p lên danh dõ dân tộc Chăm và mõ nhõ c thanh danh vua chúa Champa thì đúng hõn.

Ai cũng biõ t, Nguyễn Văn Tõ là mõ t nhà giáo ngõõ i Chăm. Nhõ ng ông ta không có quyõn dõ a vào tõ thõ của nhà giáo để dùng nhõ ng lõ i lõ vô trách nhiõ m hõ u kõ t tởi dân tộc Chăm chõ là tõ p thõ có 7 bõn chõ t tở i tõ : “bõn chõ t tõ hiõ m nhau, bõn chõ t dõ c phách, bõn chõ t thiõ u khiẽm tõn, bõn chõ t háo danh, bõn chõ t thiõ u tính nhõn ái, bõn chõ t thiõ u tính sòng phõ ng, bõn chõ t không giám nói trõõ c mõ t nhau”.

Ai cũng biõ t, Phú Trõ m là nhà thõ . Nhõ ng ông ta không có quyõn nhõn danh ngõõ i làm thõ để kõ t tởi dân tộc Chăm có 10 khuyõ t tở t quá dõ bõn: “tinh thõn cõ c bõ, tính khí tiõu cõ c, thiõ u khoa hõ c, lách để i, trõn xã hõ i, sĩ hõ o, không biõ t giúp nhau làm ăn, nhát gan, không trung dung, có tính để thõ a, không bõn chí”. Ông còn dùng ngõi bút để chê bai của vua chúa Champa là nhõ ng kõ “chõ i gái” để chuyõn nhõõ ng để t đại cho Viõ t Nam, lên án phõ nõ Chăm là tõ p thõ đàn bà dâm dõ c, làm tình vớ i bõ t cõ ai, nõ u cõn.

Mõ t khi phân tích lõ i quá khõ của Nguyễn Văn Tõ và Phú Trõ m, chúng tôi có để minh chõ ng để kõ t luõn rõ ng cá nhõn của hai nhõn võ t này đã có hõn phõn nõ a trong sõ nhõ ng khuyõ t tở t dõ bõn này. Chính vì thõ, giõ i trí thức Chăm tiên báo đã yêu cõ u ông Nguyễn Văn Tõ và Phú Trõ m phõ i đĩnh chính lõ i tuyên báo của hõ hõ u phõ c hõ i lõ i danh dõ của dân tộc Chăm và thanh danh của vua chúa Champa, nhõ ng hai nhõn võ t này chõ làm ngõ, xem dân tộc Chăm và bõ c tiõn nhõn Champa chõ là nhõ ng kõ man rõ không đáng để đĩnh chính lõ i nói của hõ . Đây là thái độ trõ ch thõõ ng mà dân tộc Chăm không bao giõ tha thõ .

b). Võn để dĩ sõn ngõn ngõ chõ võ t

Written by BBT Harak Champaka
Tuesday, 20 March 2012 10:35

Ngôn ngữ chữ viết Chăm là di sản tinh thần thiêng liêng của dân tộc Chăm, chứ không phải là sản phẩm vật chất dùng để đổi chác và bán nhậu ng. Chính vì thế, không ai có quyền chuyển nhượng hay chuyển nhượng di sản này một cách tùy tiện đưa vào sự lý luận hay phỏng đoán riêng tư của từng người.

Nhóm báo tử Akhar Thrah Chăm truy cập thông tin đang lâm vào cơn khủng hoảng thoái hóa, giới trí thức Chăm hiện nay đã có các phản ứng của Nguyễn Văn Tội và Lê Minh Trí, tức là nhà lãnh đạo của Ban Biên Soạn Sách Chữ Chăm (BBSSCC) đã chuyển nhượng Akhar Thrah Chăm thành một loại chữ Chăm lai căng, kéo theo một hậu quả vô cùng tai hại, đó là dân tộc Chăm hôm nay chỉ có một tiếng nói nhậu ng có hai chữ viết khác nhau.

Giới trí thức Chăm hiện nay cũng không bao giờ chấp nhận thái độ của Nguyễn Văn Tội và Lê Minh Trí đã ký vào biên bản của hội thảo Kuala Lumpur 2006, nhậu ng lại tiếp tục nhậu ng nhậu t là Akhar Thrah Chăm truy cập thông tin. Một nhân vật dám phản bội chữ ký của mình để báo về quy định và đưa ra cá nhân riêng tư đã trở thành một nhà trí thức thiêu hủy thông tin rồi, không đáng tin cậy nữa.

Chỉ cần một văn bản không tên của Nguyễn Văn Tội và Lê Minh Trí gửi cho chính quyền tỉnh Ninh Thuận yêu cầu chuyển nhượng sách giáo trình của BBSSCC, Nguyễn Văn Tội và Lê Minh Trí đã chuyển nhượng ngôn ngữ chữ viết Chăm ra khỏi cơn khủng hoảng thoái hóa. Tại sao Nguyễn Văn Tội và Lê Minh Trí không chấp nhận thông tin của Akhar Thrah Chăm truy cập thông tin, một di sản tinh thần của dân tộc Chăm đã lưu truyền từ thời Po Rome Chính đó là trung tâm vấn đề mà giới trí thức Chăm hiện nay phải tiếp tục đấu tranh cho tới khi nào hai nhân vật này trở lại cho dân tộc Chăm, chữ viết truy cập thông tin của họ. Vì đây không còn là sự tranh chấp cá nhân giữa Po Dharma và Nguyễn Văn Tội như câu dân gian lưu Quang Sang thông ng hô hào, mà là một cuộc đấu tranh của một thế hệ trí thức người Chăm nhằm phản đối những ai không tôn trọng di sản tinh thần của dân tộc Champa.

Tóm lại, nhậu ng cuộc tranh cãi về ngôn ngữ chữ viết Chăm từ mấy năm qua không phải là vấn đề thiêu sự mang nặng nề dung chia rẽ hay hiểm thù dân tộc, mà là cuộc vùng dậy của thế hệ trí thức Chăm hiện nay chống lại thái độ của Nguyễn Văn Tội và Lê Minh Trí, tức là những người chuyển nhượng một di sản ngôn ngữ chữ viết của dân tộc Chăm. Chính đó là hiểm họa đã xảy ra trong bối cảnh xã hội mà dân tộc Chăm cần phải biết đến sự thất bại của nó.

c). Vấn đề di sản tín ngưỡng

Tín ngưỡng là lòng tin thiêng liêng của một tập thể, không ai có quyền can thiệp hay diễn nghĩa theo quan điểm riêng tư của từng cá nhân.

Đưa vào diễn nghĩa này, giới trí thức Chăm tiến bộ đã đưa ra phần dèi kach liit quan điểm của Hội Bảo Tồn Văn Hóa Champa tại Hoa Kỳ qua tiếng nói của cô Chị M Lan với sự ph h a của Pts. Qu ng Đ i C n cho rằng Kate không phải là l t c Chăm Ahier n a mà là qu c l nh m k ni m anh hùng liit sĩ Champa đ r i t đó nh ng ai không tham gia Kate là thành phần b i n b c ti n nhân Champa. Đây là l i tuyên b mang ch nghĩa qu c gia c c đoan có th gây ra nh ng bi n c mà không ai có th đo l ng đ c h u qu c a nó.

Theo truyền thống, dân tộc Chăm Bani và Chăm Islam không làm l Kate trong thôn xóm và gia đình của họ. Th thì t i sao h l i tr thành t i ph m đ i v i b c ti n nhân Champa. Kate là m t l t c mang tính cách thiêng liêng. Chính vì th , Chị M Lan hay Hội Bảo Tồn Văn Hóa Champa không có quyền quy t diễn nghĩa l này r i bu c dân tộc Chăm phải theo m t cách mù quáng.

Dân tộc Chăm hôm nay d bi t, ngày k ni m anh hùng liit sĩ Champa là v n đ tr ng đ i mang tính ch t pháp lý c ng đ ng. M t cá nhân của cô Chị M Lan hay Hội Bảo Tồn Văn Hóa Champa không có quyền quy t diễn nghĩa l này r i bu c dân tộc Chăm phải theo m t cách mù quáng.

Đ i v i giới trí thức Chăm tiến bộ, Kate là l t c của dân tộc Chăm Ahier, cũng nh Ramawan là l t c của Chăm Awal, nh ng c u thành di sản văn hóa Champa mà dân tộc Chăm dù là giáo phái Ahier, Awal hay Islam đi n a phải có nghĩa v b o t n và phát tri n. Chính vì th , giới trí thức tiến bộ không phần d i l t c và l h i Kate nh m t s ng i th ng xuyên t c, mà là phần d i s c i bi n ý nghĩa l t c Kate của Chăm Ahier thành ngày qu c l Champa, hoàn toàn đi ng c l i v i truyền thống của l t c này.

Bên cạnh yếu tố tín ngưỡng này, đ n tháp Champa cũng tr thành ch đ tranh cãi không ng ng. Vì không n m v ng l ch s và n n văn minh của v ng qu c này, m t s trí thức Chăm c c đoan t sáng ch ra ch thuy t cho rằng đ n tháp là trung tâm tinh th n, bi u t ng cho

linh hồn quốc gia Champa, như một đài chiên sấm trong nghĩa rộng của nó. Kể từ đó, họ đưa ra kết luận rằng, tất cả những ai, như là Chăm Awal, không tôn sùng đền tháp đều bị xếp vào thành phần phần bị công lao bóc lột nhân. Đây chỉ là thói quen vẫn còn ngưu cẩu, thiêu u cầu sự khoa học, như một thế hệ tôn giáo thì đúng hơn. Vì đền tháp chỉ biểu tượng cho nền kiến trúc, cấu thành di sản vật chất nằm trong nền văn minh Champa mà thôi. Chính vì thế, dân tộc Chăm không thờ đền tháp mà là thờ thần linh ngự trị trong đền tháp này.

d). Vấn đề ý thức hệ chính trị

Giới trí thức Chăm hiện nay cũng không ngừng phê phán Ts. Thành Đài chuyên viết email để quố ng cáo nhữ ng đả án “ma” để mang tên là tập chế để tranh cho Champa, như là phần để dả án thành lập Chính Phủ Chăm Lưu Vong có thể biểu hiện như là một tập chế để tranh của dân tộc Chăm như một đòi hỏi quyề n Champa để lập, như ng trên thế c t, tập chế này chỉ có hai ngườ i: Ts. Thành Đài và phu nhân của ông ta mà thôi.

Nhân danh quyề n t do và dân ch, ông Thành Đài có quyề n thành lập 3 hay 4 chính phủ Chăm lưu vong tại hải ngoại. Như ông ta phải cho biết ai là thành phần những Chăm nằm trong những các của chính phủ này họ né tránh mối liên hệ đến những Chăm khác trong nước không liên hệ gì với chính phủ lưu vong của ông Thành Đài.

Ts. Thành Đài cũng có quyề n thành lập một hội đồng những các chế có một cấp và chế ng: Thành Đài và phu nhân. Như ng đây là một hiện tượng chính trị khôi hài chế a tợ ng xảy ra trên thế giới, có thể đưa đến sự chế ng ngườ i Việt đánh giá giới trí thức Chăm hôm nay chỉ là một tập thể không có một khái niệm sự đồng ý chính trị.

Một chính phủ lưu vong của Ts. Thành Đài chỉ có một cấp và chế ng là thí dụ điển hình để chế ng minh cho hiện tượng chính trị khôi hài đã xảy ra trong xã hội Chăm hôm nay.

e) Vấn đề ý thức hệ dân tộc

Nói đến ý thức hệ dân tộc Chăm thì người ta phải nói đến bốn chủ thể đoàn kết để bảo vệ cho một tiêu chung của dân tộc, cấu thành yếu tố nên thiệt trong môi sinh hoạt và tổ chức của cộng đồng.

Vì không có một nhân tố rõ rệt về ý thức hệ dân tộc, cấu dân bị u l u Quang Sang và ca sĩ Chư Linh (chư là nhân vật ph, vì ông ta là một người nghệ sĩ) mà dù đã tuyên th trong một phút một niềm tin của một nhân Champa, cũng tình quay lưng chống phá Đ i H i Chăm 2007 nhằm kỷ niệm 175 v ng qu c Champa bị xóa bỏ trên bản đồ, để được phép trở về Việt Nam.

Đó trở lại cho thái độ này, giới trí thức Chăm tiến bộ đứng lên phản đối kịch liệt cấu dân bị u l u Quang Sang, một nhà lãnh đạo dân tộc Chăm, chia ly khai h n v i tàn đ phong ki n, cũng tình phản bội lại th đ r i chà đ p lên danh đ và quy n l i chung của dân tộc Chăm.

Thay vì đứng ra giới thích cho bà con Chăm nghe thì sao ông ta lại quên đi lại th , L u Quang Sang lại đứng ra chống phá Đ i H i Champa 2007. Đó cũng là bị n c mà dân tộc Chăm cần biết đâu là sự thật của bị n c này.

f) Vấn đề truyền thống của xã hội

Dân tộc Chăm là một tập thể rất hi hòa, có tinh thần tôn trọng lẫn nhau và luôn luôn chấp nhận sự khác biệt tín ngưỡng như một yếu tố tích cực trong v ng qu c Champa đa chủng tộc, đa tôn giáo và đa văn hóa. Kể từ đó, cộng đồng Chăm Ahier và Chăm Awal được đặt nh nghĩa như hai giáo phái tín ngưỡng khác nhau chứ không phải là hai thành phần dân tộc thuộc hai v ng qu c khác nhau. Dù là Chăm Ahier hay Chăm Awal, họ đều là đ a con Champa xuất thân từ một nguồn gốc chung của lịch sử, có nghĩa và vai trò nh nhau trong tiến trình xây dựng và phát triển qu c gia Champa.

Xã hội Chăm có một truyền thống riêng biệt trong đó mối liên hệ giữa Chăm Ahier và Awal rất là chặt chẽ, đã truyền lại từ thế hệ này sang thế hệ khác. Trước đây sự tranh chấp giữa dân biu giữa ông Lữ Quang Sang và Dòng Tộc Thi vào năm 1972 đã làm tan rã mối liên hệ một thời gian giữa hai cộng đồng tín ngưỡng này, kéo theo phong trào chia rẽ tôn giáo và bài trừ Chăm Islam, một hiện tượng vẫn còn tái diễn tới nay, sau khi Lữ Quang Sang có mặt tại Hoa Kỳ.

Cũng vì mang thói quen bài trừ Chăm Islam từ quê nhà, cộng dân biu Lữ Quang Sang cũng tình xây dựng một biên cương vào năm 1996 mà người Chăm gọi là “con heo quay trên bàn tiệc của IOC-Champa”, đã gây ra một làn sóng phản ứng trong cộng đồng người Chăm Hồi Giáo. Để vì thế, cộng đồng của Lữ Quang Sang đã mang biu từ người của sự thách thức và chống đối Hồi Giáo. Chính đó là nguyên nhân khiến thích thú sao Lữ Quang Sang phải ly khai ra khỏi IOC để thành lập một hội đoàn riêng mà ông ta là chủ tịch và tham mưu trưởng năm 1996.

Trước biên cương này, thích thú sao Lữ Quang Sang không đứng ra giải thích hay xin lỗi bà con Chăm Islam, vì đây chỉ là sai lầm mang tính cách vô tình hay cố tình gì đó, để hàn gắn lại vết thương của dân tộc Chăm

Mặc dù đã ly khai ra khỏi IOC-Champa, nhưng Lữ Quang Sang không trở lại cho IOC-Champa một cộng đồng tài sản (những dòng chữ âm nhạc của truyền, y phục văn nghệ, v.v., chúng tôi chỉ nói đến tiền quỳ của hội IOC) thuộc về quy định sự hiểu của tổ chức này, với lý do là chỉ là một nhà của bà Phú Thọ Môn. Thái độ này có thể hiểu lầm là cộng dân biu Lữ Quang Sang chỉ truyền chiếm đoạt truyền tài sản của IOC-Champa mà dân tộc Chăm phải bị mất đi sự thật của biên cương này.

Cũng vì không chấp nhận giá trị của truyền thống xã hội Chăm, cộng dân biu Lữ Quang Sang lại nhúng tay vào vết tích của Dòng Tộc Thi trước tòa án Hoa Kỳ với tư cách là chủ tịch mà chúng tôi không muốn nêu ra đây để báo về linh hồn của người quá cố. Dù sao cả Dòng Tộc Thi cũng là bậc lãnh đạo tinh thần của dân tộc Chăm. Nếu cả Dòng Tộc Thi có vẻ phản bội sai lầm gì đi nữa, thích thú sao ông Lữ Quang Sang không đứng lên giúp đỡ trước trước theo truyền thống của xã hội Chăm để tìm ra nguyên nhân của biên cương.

Ai cũng biết, cả Dòng Tộc Thi là đối tượng thù địch của Lữ Quang Sang từ thời Việt Nam Cộng Hòa. Nhưng không vì thế mà Lữ Quang Sang lại tìm cách hạ bệ ông ta một lần nữa trên đất khách quê người. Chính đó là nguyên nhân buộc giới trí thức Chăm tiến bộ phải lên tiếng

trên diện đàn Champaka thể thống trị cho dân tộc bị tước đoạt là sự thống trị của vua và nể liên quan đến quyền dân bị vua Lê Quang Sang.

*

Tóm lại, 6 bị nạn của chúng tôi vừa nêu ra không bị tước đoạt cho sự chia rẽ hay hiểm thù dân tộc trong nghĩa hiên diện của nó, mà là sự kháng cự của thể thống trị Chămpa hiện nay bằng hành động của 6 nhân vật nổi tiếng Chămpa đã làm phiến hà xã hội từ mấy năm qua, đó là Nguyễn Văn Tấn, Phú Trâm, Lê Quang Sang, Thành Đài, Chế Mạnh Lan và Quế Ngọc Đệ. Và sự kháng cự này không mang nội dung chia rẽ dân tộc như một số người cho rằng, mà là phong trào đấu tranh của giới trí thức Chămpa hiện nay không bao giờ bị loại bỏ cho 6 trí thức Chămpa này tiếp tục thống trị dân tộc Chămpa, tàn phá di sản tinh thần Champa và chà đạp lên danh dự và quyền lợi chung của một tập thể. Chắc có thể thôi.

C). Nguyên nhân phát sinh những bị nạn

Bất cứ xã hội nào cũng phải trải qua bao sự thăng trầm. Những mặt của sự thăng trầm đều có những nguyên nhân riêng của nó. Xã hội Chămpa cũng không thể thoát ra khỏi quy luật này.

1). Tình thế thiêu u trách nhiệm của đàn anh

Độc qua những bài viết đăng trong Harak Champaka, nội dung email của bà con Chămpa gửi đến

tòa soạn và sau khi phân tích những biến cố đã xảy ra, chúng tôi tìm được lại kết luận rằng họ và họ biến cố đã xảy ra, từ việc ngôn ngữ chữ viết, từ tác Kate, Địch Hịch Champa 2007, Chính phủ Chăm lưu vong, hành động chế bài dân tộc và vua chúa, phong trào mao nhúc và phản ánh nhau, v.v., đều phát sinh từ thái độ của nhóm trí thức Chăm quá chủ quan, không nghiêm túc, chủ biến tâm lý việc đời xã hội theo ngôn ngữ và quan điểm của bè phái, bất chấp những hậu quả có thể xảy ra.

Đúng trọng tâm một đề tài của xã hội dù là trọng điểm đầu tiên của, một sự trí thức Chăm hôm nay không bao giờ được ra mắt những chữ này một cách nghiêm túc, đến đó chúng chỉ tìm thấy ở các khi được lại kết luận. Họ không bao giờ đề ra bao câu hỏi: sự quy định của họ có phù hợp với truyền thống xã hội Chăm hay không có thể đi ngược lại với di sản tinh thần Champa hay không có mang đến những yếu tố khoa học để biến mình cho sự quy định của họ hay không có làm tại họ đến yếu tố đoàn kết dân tộc hay không có thể làm tổn thương đến danh dự và quyền lợi của dân tộc hay không, v.v. Chỉ cần một vài phiên họp hay qua sự trao đổi cho có lẽ chung quanh những thành viên cùng chung một phe nhóm, những gì trí thức Chăm này thường được ra ngay một biến quy định chung cho việc đời đời.

Số các biến Akhar Thrah Chăm hay sự thay đổi ý nghĩa từ tác Kate là hai thí dụ điển hình để biến mình cho lý thuyết của chúng tôi

2) Duy trì tàn dư phong kiến

Những biến cố này còn phát xuất từ bên chủ của một sự đàn anh quen thuộc trong những thời buổi vàng son phong kiến dưới chế độ Việt Nam Cộng Hòa, chế tình xây dựng lại và trí và tình những của họ (vì không có được và danh vọng Hoa Kỳ) với bất cứ giá nào trên tập thể những Chăm thời hịch hôm nay, bất chấp mọi hậu quả có thể xảy ra cho xã hội quá nhỏ bé này. Vì mục tiêu của giai cấp đàn anh phong kiến này là tạo cho mình một thế được “ăn trên ngồi trôn” bằng cách dựa vào bích chương để tranh bá quyền văn hóa Champa để xây dựng cho mình một bè phái riêng chung quanh những thân và những ai cùng phe nhóm. Những trên thế, chính sách này chủ nhằm vào cho với trí và ảnh hưởng của họ trong một tập thể dù chỉ tập trung vài gia đình những Chăm đầu tiên.

Sự chia cách bà con Chăm Ahier tại Hoa Kỳ hôm nay thành hai phe nhóm do đàn anh phong kiến gây ra để bảo vệ cho oai quyền và danh tiếng của họ đã trở thành một điều u ám của tàn dư phong kiến mà dân tộc Chăm không thể bỏ qua.

3). Sự sụp đổ thế chế pháp trị của đàn anh

Sự khủng hoảng này còn phát sinh từ một nguyên nhân khác mang yếu tố pháp trị.

Trong một quốc gia có chế độ quyền, mọi hành động làm tổn thương đến nhân quyền và di sản tinh thần của dân tộc sẽ bị luật pháp trừng trị nghiêm khắc. Chính vì thế, dân tộc trở nên thành trong một quốc gia pháp trị không ai dám làm tổn thương quyền tự do ngôn luận, đức hạnh, phẫn báng hay vu khống cá nhân người khác, cũng bị ngôn ngữ chế biến của quốc gia, vì phạm đến tín ngưỡng của một tập thể và nhất là không bao giờ sử dụng một cách thô tục, chửi nói đến cá nhân, có nội dung xúc phạm đến danh dự dân tộc hay bị chế biến nhân của quốc gia này.

Dân tộc Chăm là tập thể không có chế độ quyền, nhưng xã hội Chăm vẫn duy trì đức tôn ti trật tự từ mấy thế kỷ qua. Sự biến đổi này phát xuất từ lòng tin cao độ của dân tộc Chăm vào luật của họ, tức là pháp lý bất thành văn, có chế độ quyền lực tinh thần để trừng trị bất cứ ai không tôn trọng truyền thống xã hội của họ. Trong thời buổi đó, mọi sự liên hệ giữa thành viên người Chăm trong không gian của xã hội đều dựa trên ràng buộc trong biên giới của truyền thống người Chăm, theo phong cách cổ xưa và đời xưa cho đến trách nhiệm và bổn phận đời với cộng đồng và di sản tinh thần của dân tộc.

Năm 1972 đánh dấu cho sự thay đổi mô hình xã hội của người Chăm. Sự tranh chấp giữa dân bị vào năm 1972, tiêu biểu nhất là sự tranh chấp giữa Lưu Quang Sang và Đoàn Thị, đã đưa đến sự sụp đổ của truyền thống và luật của Chăm đi vào đổ nát, kéo theo sự sụp đổ ý thức hệ đoàn kết dân tộc, biến cộng đồng Chăm thành bãi chiến trường tranh chấp triền miên kéo dài từ thời Đệ Nhị Cộng Hòa cho đến đến khách quê người, không hề thối và cũng không biết mặt của thế hệ đàn em trở nên thành trong một thế giới hoàn toàn tiêu biến và hỗn loạn hôm nay. Kể từ đó, mọi người Chăm trong xã hội trở thành một thành viên độc lập, ly khai ra khỏi biên giới của truyền thống xây dựng mối liên hệ với nhau qua tình nghĩa gia đình, bổn bè hay phe nhóm. Mọi thành viên này có quyền xử lý trong mọi sinh hoạt của cộng đồng hoàn toàn theo phong cách

riêng tư và quan điểm cá nhân của họ, vì qui chế truy n thng và luật t c Chăm không còn hi u qu n a k t 1972.

S t ch i c a c u dân bi u L u Quang Sang và m t s trí th c đàn anh phong ki n tham gia Đ i H i Champa 2007 đ bàn l i v n đ đầu là th c tr ng c a xã h i Chăm sau 175 năm Champa b xóa b trên b n đ đã nói lên th nào tinh th n đoàn k t c a dân t c Chăm m t khi danh d và quy n l i dân t c b đe d a.

4). Sự vắng mặt của cơ quan ngôn luận

Dân t c Chăm t p trung h n 100.000 ng i, nh ng v n là m t t p th không có c quan thông tin và ngh lu n (báo chí, đài phát thanh và truy n hình) đ chuy n t i đ n m i ng i nh ng s th t c a bi n c đã x y ra trong xã h i qua các b n tin ng n, nh ng bài phân tích và phê bình nh m ph n đ i nh ng hành đ ng hay m u đ c a cá nhân hay t p th đã làm t n th ng đ n danh d và quy n l i c a dân t c.

G n m y th p niên qua, dân t c Chăm là m t t p th mù ch , không ph i vì dân t c này không bi t đ c ch , mà là không có ch đ cho h đ c, hay nói m t cách khác không có c quan ngôn lu n chuy n t i đ n h nh ng tin t c h u giúp h ti p thu nh ng y u t c n thi t đ phán xét ngu n g c c a bi n c và nh n đ nh ai là nhân v t ch đ ng trong bi n c này.

Vì không có c quan ngôn lu n, dân t c Chăm ph i s ng bên l c a s th t, ch bi t d a vào d lu n và l i k đ phán xét v n đ , dù d lu n và l i k này ch a đ ng nh ng sai l m đi n a. L i đ ng xã h i thi u t ch c và không có c quan ngôn lu n, m t s đàn anh phong ki n và đàn em thi u nghi m túc, tha h mà x lý, t do đ a ra quy t đ nh, gây ra bè phái, t o ra s chia r , v.v. theo đ nh h ng và c mu n riêng t c a h .

D). Vai trò của Champaka

Từ do báo chí là quyên thiêng liêng của con người được công nhận trong Tuyên Ngôn Nhân Quyền của Liên Hiệp Quốc. Không phải vì thế mà người dân sống trong chế độ độc tài hay độc đảng, nhất là chế độ cộng sản, có quyên sự được báo chí như một diễn đàn để diễn đạt tư tưởng của họ một cách tự do. Hàng năm, người ta ghi nhận trên thế giới hôm nay, biết bao cơ quan báo chí bị đóng cửa, hàng trăm ký giả bị bắt đưa vào ngục giam, chưa nói đến hàng ngàn phóng viên báo chí bị khủng bố, đe dọa, tẩy chay bởi chính quyền độc tài và độc đảng.

Là đối tượng thù địch của chế độ chính trị, báo chí còn là kẻ thù hàng đầu của nhà nước độc tài, họ thường buôn lười, bằng nhóm tham nhũng, dù là tham nhũng địa phương, tài sản hay trí tuệ đi nữa, không bao giờ chấp nhận quan ngôn luận bàn đến sự sinh hoạt hay quyên lợi ích của họ. Kể từ đó, tiếng nói của dân tộc Chăm không thể thoát ra khỏi môi đe dọa của nhà nước bằng đường này, vì xã hội Chăm vẫn còn chế độ chấp nhận một vài thành phần tham nhũng mà chúng tôi gọi là “tham nhũng trí tuệ”, tức là hành động buôn dân tộc Chăm phải tuân theo quan điểm, chức vụ, cách suy nghĩ và lý luận của họ.

Sau khi của Champaka vào năm 1999, một tổ chức ngôn luận nhóm báo về chân lý cho dân tộc Chăm đã làm đổ vỡ liên hệ giữa cộng đồng anh phong kiến và đàn em thiêu nghiễm tức cựu thành một nhóm “tham nhũng trí tuệ”. Vì rằng, một hành động, lợi nói hay của chế độ của họ không phù hợp với quyên lợi chung của dân tộc để đưa ra ánh sáng, phân tích và mở rộng qua diễn đàn Harak Champaka hay Anakhan Champa. Kể từ đó, cơ quan ngôn luận Champaka đã trở thành một đối tượng thù địch của nhóm “tham nhũng trí tuệ” này.

Chỉ cần 2 bài viết đăng trong Harak Champaka phản đối Nguyễn Văn Tấn về hành động kết tội dân tộc Chăm có 10 khu vực tội và tội ác của bị bắt Chăm truy cập thế mạng, bà con Chăm phải chấp nhận kiến một hi vọng vô cùng mới là sự ra đời của hàng loạt email mới danh (Moham, Daidudangdien, Dongvanmenh, Jayapandu, Nhomtrithuc, Damdrachampa, Champhanran, giusokelly, Quang Minh Triet, Thanh Tran. Dangpalei, Jaradah, v.v.), trong đó có email Ja Gala Jak phát xuất từ máy vi tính của ông Sang Lưu (Hoa Kỳ), bạn thân của Nguyễn Văn Tấn, nhóm khủng bố, đe dọa, tẩy chay, mở nhà, phá bóng Ts. Po Dharma và tội sáng lập Champaka, mặc dù Ts. Po Dharma chưa có một lợi nào đá được đến tên Nguyễn Văn Tấn trong bài viết của ông ta.

Dân tộc Chăm hôm nay không có bằng chứng gán cho Nguyễn Văn Tấn là chủ nhân của nhà mạng email mới danh này, nhà nước có quyên đưa ra quan điểm rằng Nguyễn Văn Tấn phải là

Written by BBT Harak Champaka
Tuesday, 20 March 2012 10:35

người có liên hệ trực tiếp hay gián tiếp với nhóm khủng bố trí tuệ này, vì nội dung của email nêu danh chính danh họ mà để phá Ts. Po Dharma và các quan báo chí Champaka để báo với quan địa phương sai lầm của ông ta. Nếu Nguyễn Văn T là trí thức chân chính, không nhúng tay vào tập đoàn vi phạm email nêu danh này, thì ông ta đã lên tiếng phản đối nhóm khủng bố trí tuệ này từ lâu rồi.

Chỉ cần đọc email của Nguyễn Văn T gửi cho bà con Chăm vào đầu năm 2010 nhằm hướng Ts. Po Dharma một cách vô cớ, kéo theo sự ra đời của các email nêu danh của Bá Văn Anh và Thành Quang Hoàng, nhất là email nêu danh của Đảng Năng Thành viết ngày 14-5-2010, để chứng minh đã thấy gì trong email này, ngoài việc tẩy chay Ts. Po Dharma, chống phá Champaka, xuyên tạc IOC-Champa để tôn vinh Nguyễn Văn T, Lưu Quang Sang, báo với quan địa phương của Phú Thọ, Thành Đài, Chăm M Lan và Quảng Đông Cộng Hòa có thể thôi.

Hành động của Nguyễn Văn T đã biểu lộ một sự yếu tố của thế hệ mới đang minh chứng cuộc sống của dân tộc Chăm nhằm báo với cho chân lý, phải là một cuộc đấu tranh liên tục, kiên trì và cách mạng quyết tâm. Mặc dù dân tộc Chăm hôm nay không có chủ quyền, nhưng Nguyễn Văn T không ngừng nỗ lực để cho nhóm nêu danh “tham nhũng trí tuệ” để hướng và tẩy chay Ts. Po Dharma và các quan ngôn luận Champaka cho bằng được. Giới sự nghiệp Champa là quốc gia có chủ quyền, chính chính Nguyễn Văn T đã đưa Ts. Po Dharma và tập chức Champaka vào trạng thái giam cầm lâu rồi, và tiếp tục giám sát ra những sai lầm của ông ta. Đây cũng là một hình thức mang mô hình đàn áp và dập tắt tiếng nói Chăm làm nghề báo chí tại hội người hôm nay.

Trước khi thành lập các quan ngôn luận, Ts. Po Dharma đã biết sự có những khủng bố, đe dọa và phẫn uất mà người Chăm không thể không thi hành sự dành cho ông. Nhưng ông đã tiếp tục không để những người bất công ai muốn đến thân vào làm nghề báo với chân lý và công bằng cho dân tộc Chăm thì phải chấp nhận những sự đe dọa thế hệ trẻ của băng đảng “tham nhũng trí tuệ” này. Nhưng mục tiêu của người đấu tranh cho tập do báo chí và ngôn luận không phải là để làm hài lòng nhóm người tham nhũng trí tuệ, mà là phải làm tròn trách nhiệm khai thác ra khỏi xã hội Chăm và chuyển tiếp đến dân tộc này những sự thật của bị nạn đã xảy ra trong bối cảnh xã hội hôm nay, bắt buộc sự khủng bố và đe dọa của bất cứ cá nhân nào, tập chức nào và chính quyền nào. Vì rằng, xây dựng các quan ngôn luận và việc chức và để tập đã là công tác góp phần báo với cho quyền lợi của dân tộc Chăm, luôn luôn làm hậu thuẫn cho dân tộc này để họ không còn bị thế giới trói buộc.

Từ ngày ra đời vào năm 2005, Harak Champaka đã làm lung lay các hệ thống của nhóm trí thức “tham nhũng trí tuệ” không tôn trọng di sản văn hóa, ý thức hệ đoàn kết của dân tộc. Kết quả đó, các quan ngôn luận Champaka trở thành một chức năng người và tập khủng bố hậu thuẫn chính của bất công ai muốn làm phiến hàn dân xã hội Chăm. Chính đó là những thành công rõ rệt mà tập chức Champaka đã đem lại cho dân tộc Chăm.

Vì nhận thức vai trò của Champaka chưa có nghĩa vụ bảo vệ quyền lợi chung của dân tộc, chưa không phải chịu trách nhiệm cá nhân hay chia rẽ dân tộc như Nguyễn Văn Tội và Lưu Quang Sang thường nêu ra, ca sĩ Chế Linh đã đứng ra tuyên bố vào cuối tháng 12 năm 2009 rằng ông ta chấp nhận những sai lầm đối với dân tộc và sẵn sàng sửa đổi những sai lầm này để hàn gắn lại vết thương của dân tộc. Đây là hành động rất là trân trọng đáng ghi vào trang sử để làm gương cho thế hệ kế tiếp. Chính vì thế ca sĩ Chế Linh không còn là hiện tượng trong sự khủng hoảng xã hội Chăm nữa.

*

Tinh thần thiêu trách nhiệm đối với di sản lịch sử, cách xử lý theo duy phong kiến, sự sắp đặt của xã hội cộng sự truy tìm và sự vắng mặt của cơ quan báo chí đã tạo thành những nguyên nhân chính yếu phát sinh ra những khủng hoảng trong xã hội Chăm hôm nay.

Muốn giữ gìn quy tắc những sự xáo trộn đó, dân tộc Chăm phải đổi mới nhận thức lại một cách rõ ràng thế nào là ý thức đoàn kết dân tộc và giữ gìn trí thức Chăm tiến bộ phải xây dựng cho bằng được một cơ quan ngôn luận vững chắc, trung thực và độc lập với bè phái và hội đoàn để làm nhịp cầu trao đổi và đối thoại giữa thành viên Chăm trong tinh thần xây dựng và tôn trọng lẫn nhau hoặc giữ gìn quy tắc những sự khác biệt trong xã hội hôm nay.

Một xã hội không có sự đối thoại nghiêm túc và không có cơ quan ngôn luận vững mạnh như thế là xã hội bất ổn trong đó dân tộc Chăm sẽ trở thành một tập thể thụ động, vì không ai đứng ra để bảo vệ cho chân lý, công bằng và lẽ phải, để tranh đấu bảo vệ giá trị di sản tinh thần, danh dự và quyền lợi của dân tộc.

Kết luận

Số tranh luận hay bút chì nào giữa trí thức người Chăm từ mấy năm qua chỉ gói gọn trong một biên giới rất rõ ràng, chung quanh 6 vấn đề mang tính chất thời sự, không biểu tượng cho sự tranh chấp hay chia rẽ giữa dân tộc Chăm trong nghĩa hẹp của nó. Đây chỉ là sự kháng cự của phong trào đấu tranh văn hóa Champa tại hội ngộ, còn gọi là phong trào Champaka, chủ yếu liên quan đến mối liên quan đến giá trị di sản văn hóa, tín ngưỡng, ngôn ngữ, chữ viết và truyền thống xã hội do một nhóm trí thức Chăm đã gây ra, trong đó có 6 nhân vật tiêu biểu nhất, đó là Nguyễn Văn Tấn, Lưu Quang Sang, Phú Trầm, Quang Đức, Trần Mạnh Lan, Thành Đài (vì Trần Linh là một nhà nghiên cứu có vai trò phụ thuộc mà thôi, nhưng đã chấp nhận hàn gắn lại với thế hệ của dân tộc rồi)

Theo chúng tôi, một khi 6 vấn đề trí thức Chăm này chấp nhận những sai lầm mà họ đã gây ra thì:

- 1). Phê phán lại thành danh của dân tộc và vua chúa Champa.
- 2). Thờ ơ với ngôn ngữ chữ viết Chăm.
- 3). Nhấn mạnh lại thế nào ý nghĩa Kate của bà con Chăm Ahier.
- 4). Đánh giá lại thế nào là quy định quy tắc của dân tộc.
- 5). Định nghĩa lại thế nào là ý thức đoàn kết dân tộc.
- 6). Xác định lại thế nào là truyền thống của xã hội Chăm.

thì xã hội Chăm sẽ trở lại an bình và dân tộc Chăm sẽ tìm thấy một tương lai xán lạn hơn.

Written by BBT Harak Champaka
Tuesday, 20 March 2012 10:35

Sáu sai lầm mà chúng tôi vừa nêu ra không phải là sự biếm đả trong xã hội mang tính cách hèn hạ, mà là những biếm chế mang tính chất mỉa mai, phát xuất từ sự vô tình trong lúc hành động, thiêu thiếu đo khi đưa ra quyết định cho những vấn đề trọng đại, thiêu thiếu nhận thức rõ rệt về giá trị đoàn kết dân tộc và di sản tinh thần Champa, thiêu quan tâm đến danh dự và quyên luyến chung của dân tộc mà thôi.

Bất cứ cuộc đấu tranh nào đều không thể tránh khỏi những sai lầm. Chính vì thế, 6 vị trí thành Chăm này không thể thoát ra khỏi qui luật này. Những làm nhà đấu tranh thất bại cho dân tộc, chúng tôi tin rằng Nguyễn Văn Tấn, Lưu Quang Sang, Phú Trầm, Quang Đợi Cần, Chế Mạnh Lan, Thành Đài sẽ sẵn sàng đón nhận những sai lầm đó như là một kinh nghiệm trong cuộc sống và không ngừng nỗ lực sửa chữa lại những sai lầm này hầu đem lại sự an vui cho xã hội Chăm hôm nay. Chắc có thể thôi.

(Người viết : *Harak Champaka* số 42, ngày 19-5-2010)